

Gemeente Edam-Volendam
Gemeenteraad
Postbus 180
1130 AD VOLENDAM

Datum: 7 mei 2026
Onderwerp: Beëindigen deelname regionale aanbesteding Wmo-inkoop 2026
Zaaknummer: Z24139495
Bijlagen: Rib 11 juni 2025

Geachte leden van de raad,

Het gemeentebestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) waaronder het toekennen van de maatwerkvoorzieningen huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, dagbesteding en respijtzorg/kortdurend verblijf. Op 15 oktober 2024 heeft het college besloten deel te nemen aan een regionale aanbesteding om de voorzieningen met de gemeenten Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad gezamenlijk in te kopen. Op 26 juni 2025 is de regionale aanbesteding van de regio Zaanstreek-Waterland voor het Wmo-maatwerk gepubliceerd. Hierop zijn door aanbieders veel vragen gesteld en bezwaren geuit over de inkoopstrategie. Dit heeft geleid tot een nadere analyse van de inkoopstrategie en uiteindelijk tweemaal uitstel van de beoogde ingangsdatum van de contracten (oorspronkelijk 1 januari 2026, nu 1 januari 2027). Nadat de gemeente Purmerend heeft aangegeven hun deelname te heroverwegen, is de aanbesteding eind 2025 "on hold" gezet. Op 8 april 2026 hebben wij vernomen dat de gemeente Purmerend heeft besloten zich, uit financiële overwegingen, terug te trekken uit de lopende regionale aanbesteding Wmo-maatwerk 2026. In het kader van de aanbesteding zijn door onafhankelijk marktonderzoek reële tarieven vastgesteld. Deze tarieven zijn fors hoger dan de huidige tarieven, welke in 2019 zijn vastgesteld. Purmerend heeft lopende contracten tot 2031 en wil deze onder de huidige tarieven blijven voortzetten. Naar aanleiding hiervan is besloten om zich uit de huidige regionale aanbesteding terug te trekken.

Met deze brief informeren wij u over de situatie die door het uittreden van de gemeente Purmerend is ontstaan, de heroverweging en het besluit rondom de deelname van de gemeente Edam-Volendam aan het regionale aanbestedingstraject. Daarbij zijn er reeds raadsvragen gesteld die met name betrekking hebben op de financiële aspecten van de aanbesteding. Daarom vindt het college het belangrijk deze aspecten verder toe te lichten.

Heroverweging deelname regionale aanbesteding

Het uittreden van de gemeente Purmerend heeft de positie van de gemeente Edam-Volendam wezenlijk veranderd, hetgeen heroverweging van deelname aan het regionale aanbestedingstraject noodzakelijk maakt.

Vertraging aanbesteding/rechtmatigheidsrisico

De regionale aanbesteding is volledig teruggetrokken en moet opnieuw in de markt worden gezet. Dit proces vraagt tijd. Daarbij wil penvoerder Zaanstad de gekozen inkoopstrategie opnieuw analyseren waardoor er wordt gesproken over een uitstel van wederom een half jaar.

Anders dan in de gemeente Purmerend verlopen onze huidige contracten per 1 januari 2027. In de ontstane situatie betekent dit een noodgedwongen overbrugging van de huidige contracten. Gezien de omvang van de aanbesteding wordt dit als onrechtmatig gezien en wordt het risico gelopen om (ruim) boven de toegestane norm van 2% onrechtmatigheid uit te komen.

Regio-indeling

In de inkoop zijn de gemeenten verdeeld in regio's waarbinnen aanbieders de hulp moeten leveren. Edam-Volendam vormde met Purmerend één regio wat voor aanbieders geografisch en qua schaalgrootte een aantrekkelijk en logisch werkgebied betrof. Zonder Purmerend ontstaat een minder samenhangende regio en een geografisch minder aantrekkelijk werkgebied. Een nieuwe regio-indeling zorgt voor een wijdverspreid gebied waarbinnen aanbieders moeten leveren, wat naar verwachting de kans op kwalitatief goede inschrijvingen verkleint.

Besluit deelname regionale aanbesteding

Als gevolg van een combinatie van de bovengenoemde factoren heeft het college op 12 mei 2026 besloten om deelname aan de regionale samenwerking te beëindigen. Verder uitstel verkleint de handelingsruimte dusdanig dat het risico op onrechtmatigheid en discontinuïteit niet meer verantwoord is. Er wordt een lokale aanbesteding met een beoogde ingangsdatum van 1 januari 2027 opgestart. Op deze manier wordt de zorgcontinuïteit voor onze inwoners rechtmatig geborgd. Hierbij wordt benadrukt dat deze keuze geen inhoudelijke breuk is met de gezamenlijke koers of met het gekozen inkoopmodel, maar een gevolg van de gewijzigde omstandigheden die door het uittreden van Purmerend zijn ontstaan. Wij blijven ons inzetten voor uitbreiding en bestendiging van de regionale samenwerking.

Financiële aspecten

In het kader van de aanbesteding is een tarievenonderzoek uitgevoerd. Op 21 mei 2025 hebben wij de resultaten van dit onderzoek ontvangen. De nieuwe onafhankelijk berekende tarieven bleken fors hoger te liggen dan de huidige tarieven. De tarievenrapportage is direct door het college behandeld en in de kadernota 2026 opgenomen. Op 11 juni 2025 zijn de financiële gevolgen met de gemeenteraad gedeeld middels een raadsinformatiebrief. Voor de volledigheid sluiten we deze brief als bijlage bij. Het besluit tot uittreden heeft geen directe financiële gevolgen voor de begroting. De kostenstijging is reeds in de kadernota van 2026 voorgesteld en structureel in de begroting opgenomen. Aangezien de samenstelling van de gemeenteraad inmiddels is gewijzigd delen wij de betreffende informatie uit de raadsinformatiebrief opnieuw met u.

De Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs stelt gemeenten wettelijk verplicht dat een reëel tarief wordt opgebouwd met reële waarden voor een gemiddeld efficiënt opererende aanbieder. Een nieuwe aanbesteding is het moment om tarieven te herzien. Het is een onvermijdbaar gevolg en risico van de nieuwe inkoop van Wmo-maatwerkondersteuning dat de kostprijzen voor de inkoop hoger liggen dan de huidige Wmo-tarieven uit 2019. Dit vanwege de recente cao-ontwikkelingen, de wettelijke verplichting om reële tarieven vast te stellen en de zorgplicht die we hebben richting onze inwoners. De

Gemeente
**EDAM
VOLENDAM**

laatste tarieven zijn in 2019 vastgesteld en jaarlijks geïndexeerd. Een directe verklaring voor de oplopende kosten is de stijging van de Cao lonen. Voor de opbouw van de tarieven wordt gewerkt met de GGZ, GHZ en VVT Cao's. Vanaf 2022 zijn deze respectievelijk met een percentage van 21%, 23% en 22% gestegen. De inhoud van de producten en de nieuw te hanteren tarieven liggen in lijn met het gemiddelde in Nederland. Deze tarieven zijn vastgesteld en bevatten geen onderhandelingsruimte, we zijn wettelijk verplicht ons hieraan te houden. Waar wij wel invloed op hebben, is de manier van indiceren. We werken met een vast team van goed getrainde consultants die strikte indicatiestelling hanteren. Door contractmanagement wordt het naleven van de contractafspraken gemonitord.

Om tot reële tarieven te komen is een externe deskundige organisatie gevraagd om te adviseren voor de verschillende beschreven producten. Deze partij heeft vooraf reële kostprijs-elementen vastgesteld, wat heeft geleid tot een onderbouwing en advies voor een reëel tarief per product. De financiële gevolgen van het vaststellen van de tarieven voor Wmo-maatwerkvoorzieningen zijn vooraf niet concreet in te schatten. De nieuwe producten komen niet geheel overeen met de huidige voorzieningen waardoor een exacte berekening niet te maken is. Bij het doorrekenen van de nieuwe tarieven zijn diverse aannames gedaan om wel tot een inschatting te komen van de uitgaven per 1 juli 2026. Op basis van een eerste inschatting zien we de gemiddelde kosten met gemiddeld ruim 20% stijgen voor huishoudelijke ondersteuning, individuele begeleiding en dagbesteding. Dit betekent voor de kadernota van 2026 een voorlopige bijstelling van € 526.000 voor 2026. Vanaf 2027 is een voorlopige bijstelling op de begroting van € 1.051.000 geadviseerd. Dit kan na een concretere berekening nog wijzigen.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Tegelijkertijd met deze brief hebben wij de regiogemeenten en contractpartners geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris,
N.A. Hellingman-Kuiper

de burgemeester,
R.J. Beukers.